

LIMITACIÓN DE RESPONSABILIDADE O autor do presente documento declina calquera responsabilidade asociada ao uso incorrecto e/ou malicioso que puidese realizarse coa información exposta no mesmo. Por tanto, non se fai responsable en ningún caso, nin pode ser considerado legalmente responsable en ningún caso, das consecuencias que poidan derivarse da información contida nel ou que esté enlazada dende ou hacia el, incluíndo os posibles erros e información incorrecta existentes, información difamatoria, así como das consecuencias que se poidan derivar sobre a súa aplicación en sistemas de información reais e/ou virtuais. Este documento foi xerado para uso didáctico e debe ser empregado en contornas privadas e virtuais controladas co permiso correspondente do administrador desas contornas.

Material necesario	Práctica: Servizo DHCP - Protocolo
	(1) Prerrequisito: Ter realizada a <u>Práctica 1</u> [4]
Portátil	(2) Portátil:
Regleta	a) Arrancar co USB Live amd64 Kali
 Switch 5-Port Gigabit 	b) Instalar e configurar o servidor DHCP:
USB Live amd64 Kali	isc-dhcp-server
Hosts alumnado	(3) Conectar portátil e hosts do alumnado ao switch.
 Adaptadores USB-RJ45 	(4) Configurar a rede según o escenario.
 Cableado de rede, conectores RJ-45 	(5) Hosts alumnado:
e tester	a) Crear máquinas virtuais coa rede en modo "bridge" e
■ [1] <u>ISC DHCP Server</u>	especificacións según escenario.
[2] <u>Debian Handbook - DHCP Server</u>	b) Arrancar máquina virtual.
■ [3] <u>Titorial DHCP</u>	(6) Portátil: Executar Wireshark [5]
■ [4] <u>Práctica 1</u>	(7) Hosts alumnado. Cliente DHCP: Recibir a
■ [5] <u>Práctica Wireshark</u>	configuración de rede concedida polo servidor DHCP -
■ [6] <u>Vagrant</u>	punto (6)-
■ [7] <u>VagrantFile</u>	(8) Portátil: Revisar o protocolo DHCP no Wireshark

Procedemento:

(1) Portátil:

- (a) Arrancar cun USB Live amd64 Kali GNU/Linux
- (b) Conectar o portátil á roseta da aula.
- (c) Conseguir acceso á rede local e a Internet. Abrir unha consola e executar:
  - \$ setxkbmap es #Configurar teclado en español

 $\$ sudo su - #Acceder á consola de root(administrador) a través dos permisos configurados co comando sudo (/etc/sudoers, visudo)

/etc/init.d/avahi-daemon stop || systemctl stop avahi-daemon #Parar o demo avahidaemon(control resolución de nomes) para poder configurar de forma manual a configuración de rede e non ter conflicto con este demo.

/etc/init.d/network-manager stop || pkill NetworkManager #Parar o demo networkmanager(xestor de rede) ou o script NetworkManager (executado sen ser demo) para poder configurar doutro xeito (co comando ip(ifconfig) de forma manual ou mediante networking (ficheiros /etc/init.d/networking, /etc/init.d/networking.d) a configuración de rede e non ter conflicto con este xestor.

ip link show eth0 #Amosar información sobre a NIC eth0. Identificar a MAC Address (link/ether)

dhclient -v eth0 #Solicitar configuración de rede para a NIC eth0. Como agora temos a MAC Address con permisos podemos obter a configuración de rede para o portátil.

ip addr show eth0 # Amosar información sobre a NIC eth0. Verificar a configuración de rede para a NIC eth0

ping -c4 www.google.es #Enviar 4 paquetes ICMP ECHO_REQUEST a www.google.es, solicitando 4 paquetes ICMP ECHO_RESPONSE, para verificar a conectividade de rede hacia Internet e ao servidor de google.

exit #Saír da shell

```
$
```

(d) Instalar e configurar un servidor DHCP [1][2][3]:

I. Instalar o servidor DHCP isc-dhcp-server [3]. Executar nunha consola:

\$ setxkbmap es #Configurar teclado en español

 $\$ sudo su - #Acceder á consola de root(administrador) a través dos permisos configurados co comando sudo (/etc/sudoers, visudo)

apt update #Actualizar o listado de paquetes dos repositorios (/etc/apt/sources.list, /etc/apt/sources.list.d/)

apt -y install isc-dhcp-server #Instalar o paquete isc-dhcp-server, é dicir, instalar o servidor DHCP isc-dhcp-server. Co parámetro -y automaticamente asumimos yes a calquera pregunta que ocorra na instalación do paquete.

- (2) Conectar no mesmo segmento de rede o portátil e os hosts do alumnado.
  - (a) Conectar a regleta á corrente eléctrica na vosa zona de traballo.
  - (b) Conectar o switch á regleta.
  - (c) Desconectar o portátil da roseta da aula e conectalo ao switch.
  - (d) Desconectar o cableado de rede nos equipos do alumnado.
  - (e) Conectar os adaptadores USB-RJ45 nos equipos do alumnado.
  - (f) Conectar eses adaptadores USB-RJ45 co cableado de rede creado na <u>Práctica 1</u> [4] os vosos equipos de alumnado ao switch.
  - (g) Non conectar o switch á roseta da aula.
- (3) Portátil:
  - (a) Configurar o servidor DHCP isc-dhcp-server [1][2][3]:
    - I. Configurar a rede para a NIC eth0. Executar nunha consola:
    - \$ setxkbmap es #Configurar teclado en español
    - $\$ sudo su #Acceder á consola de root(administrador) a través dos permisos configurados co comando sudo (/etc/sudoers, visudo)

/etc/init.d/avahi-daemon stop #Parar o demo avahi-daemon(control resolución de nomes) para poder configurar de forma manual a configuración de rede e non ter conflicto con este demo.

/etc/init.d/network-manager stop || pkill NetworkManager #Parar o demo networkmanager(xestor de rede) ou o script NetworkManager (executado sen ser demo) para poder configurar doutro xeito (co comando ip(ifconfig) de forma manual ou mediante networking (ficheiros /etc/init.d/networking, /etc/init.d/networking.d) a configuración de rede e non ter conflicto con este xestor.

ip addr show eth0 #Amosar información sobre a NIC eth0.

ip addr add 10.10.10.10/8 dev eth0 #Configurar a tarxeta de rede eth0, coa IP: 10.10.10.10
e máscara de subrede: 255.0.0.0
ip link show eth0 #Amosar información sobre a NIC eth0. Revisar a configuración de rede de eth0

II. Editar os ficheiros de configuración do servidor DHCP isc-dhcp-server [2][3] para conceder a configuración de rede aos hosts do alumnado. Executar nunha consola:

sed -i 's/INTERFACESv4=""/INTERFACESv4="eth0"/' /etc/default/isc-dhcp-server #Cambiar a directiva INTERFACES. Esta directiva permítenos indicar as interfaces de rede que estarán á escoita para o servizo DHCP.

echo -e '#Taller-SR-Práctica1

option broadcast-address 10.255.255.255;

range 10.10.10.100 10.10.10.120;

ddns-domainname "example.org";

}' >> /etc/dhcp/dhcpd.conf

III. Arrancar o servizo DHCP

/etc/init.d/isc-dhcp-server start #Arrancar o servidor DHCP

IV. Comprobar o estado do servizo DHCP

```
# /etc/init.d/isc-dhcp-server status #Comproba o estado do servidor. Agora debe estar
arrancado.
```

V. Avisar ao docente para a revisión

(4) Hosts alumnado:

- (a) Crear unha máquina virtual en cada equipo do alumnado coas seguintes características (ver escenario):
  - RAM ≥ 2048MB
  - CPU ≥ 2
  - PAE/NX habilitado
  - Rede: Soamente unha tarxeta activada en modo bridge (ponte). Escoller a NIC correspondente ao adaptador USB-RJ45
  - ISO: Kali Live amd64
  - Nome: Practica1-Cliente-DHCP
- (b) Arrancar a máquina virtual.

(5) Portátil:

(a) Executar o analizador de protocolos Wireshark[5] nunha consola:

\$ sudo wireshark & #Lanzar o programa wireshark (sniffer) para poder visualizar o que acontece na rede (protocolos, paquetes). O comando sudo permite executar o programa wireshark con permisos de root(administrador) e o caracter & serve para executar en segundo plano o programa e así devolver o prompt da consola para poder seguir traballando nela.

(b) Na interface do Wireshark [5] escoller para a escoita na rede a NIC ethO

(c) Play (icono azul aleta tiburón) en wireshark [5], é dicir, arrancamos o wireshark.

(6) Hosts alumnado:

(a) Solicitar a configuración de rede. Abrir unha consola e executar:

\$ setxkbmap es #Configurar teclado en español

 $\$ sudo su - #Acceder á consola de root(administrador) a través dos permisos configurados co comando sudo (/etc/sudoers, visudo)

/etc/init.d/avahi-daemon stop #Parar o demo avahi-daemon(control resolución de nomes) para poder configurar de forma manual a configuración de rede e non ter conflicto con este demo.

/etc/init.d/network-manager stop || pkill NetworkManager #Parar o demo networkmanager(xestor de rede) ou o script NetworkManager (executado sen ser demo) para poder configurar doutro xeito (co comando ip(ifconfig) de forma manual ou mediante networking (ficheiros /etc/init.d/networking, /etc/init.d/networking.d) a configuración de rede e non ter conflicto con este xestor.

ip addr show eth0 #Amosar información sobre a NIC eth0.

```
# dhclient -v eth0 #Solicitar configuración de rede para a NIC eth0 a un servidor DHCP.
# ip addr show eth0 #Amosar información sobre a NIC eth0.
#
```

- (b) Avisar ao docente para revisión.
- (7) Portátil.
  - (a) Stop (icono vermello cadrado) en wireshark [5], é dicir, paramos o wireshark.
  - (b) Avisar ao docente para revisión. $\square_3$
- (8) Razoa e contesta brevemente:
  - (a) Cales son os paquetes necesarios para establecer unha comunicación entre cliente e servidor DHCP?
  - (b) O servizo DHCP que protocolo emprega: TCP ou UDP?
  - (c) Cales son os portos empregados polos clientes e servidor para establecer a comunicación DHCP?
  - (d) Desconecta os cables de rede do switch pertencentes aos hosts do alumnado. Realiza de novo os apartados (5), (6.a) e (7). Que acontece? Cales son os paquetes empregados neste intento de establecemento de conexión mediante o protocolo DHCP?

  - (f) Avisar ao docente para a entrega e revisión da práctica.

Revisión:

Anexo - Alternativa Escenario: Vagrant - Vagrantfile O escenario da práctica xa estaría realizado no ficheiro Vagrantfile seguinte, tendo en conta que: No Vagrantfile: 1. Todas as máguinas virtuais terán 2 interfaces de rede: eth0 (NAT) e eth1(Rede Interna) 2. Para VirtualBox: i. Portátil recibe o nome Taller-SR-Practica-1-Portatil ii. Os clientes reciben o nome Practica-1-Cliente1-DHCP, Practica-1-Cliente2-DHCP, Practica-1-Cliente3-DHCP Débese ter instalado Vagrant Débese posuír conexión a Internet para descargar o ficheiro Vagrantfile Débense executar os seguintes comandos. Lembrar que os comandos Vagrant, deben executarse na mesma ruta onde existe o ficheiro Vagrantfile: \$ wget https://gist.githubusercontent.com/ricardofc/df16041f117a409f19930720b2eb8048/raw/ 7533f98827e35e4affcf1852a62b000b50538a4d/Vagrantfile-Taller-SR-Practica-1 -0 Vagrantfile mkdir Taller-SR-Practica-1 && cp -pv Vagrantfile Taller-SR-Practica-1 && cd Taller-SR-Practica-1 vagrant up No caso de problemas sempre se pode voltar a realizar o proceso anterior logo de eliminar a configuración realizada en Vagrant: \$ vagrant destroy -f && rm -rf .vagrant Vagrant.configure("2") do |config| ##### Global #### #Caixa virtual config.vm.box = "kalilinux/rolling" #################### # Máquina virtual Portátil config.vm.define "portatil" do |portatil| # Nome do hostname da máquina virtual portatil.vm.hostname = "portatil" # Tempo de espera para o arranque da máquina virtual portatil.vm.boot_timeout = 1800 # Fornecedor VirtualBox portatil.vm.provider "virtualbox" do |vb| # Habilitar interface gráfica do VirtualBox vb.gui = true # Definir a memoria RAM da máquina virtual (2048 MB) vb.memory = "2048" # Definir o número de CPUs da máquina virtual (2) vb.cpus = 2# Nome da máquina virtual no VirtualBox vb.name = "Taller-SR-Practica-1-Portatil" # Definir a orde de arranque do BIOS vb.customize ["modifyvm", :id, "--boot1", "dvd", "--boot2", "disk", "--boot3", "none", "--boot4", "none"] end # Configurar a rede interna (eth1) portatil.vm.network "private_network", ip: "10.10.10.10", netmask: "255.0.0.0", virtualbox___intnet: "SR-P1", adapter: 2 # Aprovisionamento: portatil.vm.provision "shell", inline: <<-SHELL</pre> # Actualizar o listado de paquetes dos repositorios (/etc/apt/sources.list, /etc/apt/sources.list.d/) apt update SHELL end # Máquinas virtuais clientes DHCP (1..3).each do |i| config.vm.define "practica#{1}-cliente#{i}-dhcp" do |cliente| cliente.vm.hostname = "practica#{1}-cliente#{i}-dchp" cliente.vm.boot_timeout = 1800 cliente.vm.provider "virtualbox" do |vb| vb.gui = true vb.memory = "2048" vb.cpus = 2 vb.name = "Practica#{i}-Cliente#{i}-DHCP" end # Configurar a rede interna por DHCP (eth1) cliente.vm.network "private_network", virtualbox__intnet: "SR-P1", type: "dhcp", adapter: 2, auto_config: false cliente.vm.provision "shell", inline: <<-SHELL apt update ip link set up eth1 SHELL end end end